

Plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Norra rektorsområdet 2021-22
Åsbro skola och fritidshem

Inledning:

Barn- och utbildningsnämndens verksamheter ska arbeta för:

- Ett bemötande som innebär respekt för individen
- Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter som norm för nämndens verksamheter
- Att elever och vuxna som anser sig vara utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vet vart man kan vända sig för att få stöd och hjälp
- Att den pedagogiska verksamheten organiseras och bedrivs på ett sätt som främjar inkludering av alla
- Att utbildningsmaterial och läromedel är fria från fördomar, diskriminerande föreställningar och normativa förväntningar enligt könstillhörighet
- Att personal och elever har stöd i sitt engagemang för mänskliga rättigheter, jämställdhet och antidiskrimineringsfrågor
- Att skolan, förskolan och fritidshemmet har tillgång till material, metoder och verktyg för att arbeta mot diskriminering och kränkningar och för värderingar som värnar allas lika värde
- Att alla förskolor, skolor och fritidshem har tydliga och väl kända rutiner för agerande vid kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier
- Att samtliga skolor har väl kända ordningsregler
- Att elever ska visa respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever och genom egen ansträngning och delaktighet ta ansvar för sitt lärande och bidra till en god arbetsmiljö.

Aktivt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Varje förskole- och skolverksamhet ska enligt lag bedriva ett aktivt likabehandlingsarbete. Askersunds kommun ska arbeta mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Upplevelser av kränkande behandling inkluderar i princip alla tillfällen då en person känner sig illa behandlad. Arbetet mot kränkande behandling anges i Skollagen (2010:800) kapitel 6 där det står vilka skyldigheter verksamheterna har i arbetet mot kränkande behandling. Då ett barn eller en elev upplever sig kränkt ska detta anmälas och utredning ska ske.

I juridisk bemärkelse kan inte barn diskriminera varandra men dom kan trakassera eller kränka. Diskriminering kan ske mellan personal och barn eller personal och personal. Diskriminering innefattar direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera. Diskrimineringsgrunderna beskrivs i Diskrimineringslagen (2008:567) som kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (Diskrimineringsombudsmannen, 2021).

Askersunds kommun följer Diskrimineringsombudsmannens (2021) steg för åtgärder vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Åtgärderna beskrivs i fyra steg:

1. Undersöka risker för diskriminering

Undersökningen ska utgå från samtliga diskrimineringsgrunder och utföras på övergripande nivå. Det kan finnas strukturella risker för diskriminering eller andra hinder för lika rättigheter och möjligheter i verksamheten när det gäller samtliga diskrimineringsgrunder, även om det inte finns någon i verksamheten som är direkt berörd.

2. Analysera

Orsakerna till risker och hinder ska analyseras. Hur risker och hinder kan förbättras och åtgärdas ska analyseras.

3. Åtgärda

De identifierade riskerna och hindren ska i det tredje steget åtgärdas. Omständigheterna avgör vilka åtgärder som behövs.

4. Följ upp och utvärdera

Till sist ska verksamheten följa upp och utvärdera arbetet, exempelvis i det systematiska kvalitetsarbetet.

Diskrimineringsombudsmannens rutiner för rapportering av kränkande behandling, diskriminering och sexuella trakasserier följs via kommunens rapporteringssystem (se bilaga 1).

Förbud mot repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven, en vårdnadshavare eller en förälder har anmält skolan eller uppmärksammat att det förekommer kränkande behandling eller trakasserier (Diskrimineringsombudsmannen, 2021b).

Repressalier kan till exempel vara:

- Lägre betyg
- Trakasserier i undervisningen
- Hot om våld
- Annan ogynnsam behandling

Verksamhetsspecifikt arbete mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Beskrivning av verksamheten (så som ansvarig personal, utvärdering etc.):

Norra rektorsrådets trygghetsteam har kontinuerliga träffar under läsåret. Trygghetsteamet söker fortsatt omsätta diskussioner och nyvunnen kunskap från våra enheter till ett framtida främjande och förebyggande arbete. Denna struktur bidrar till ett levande systematiskt kvalitetsarbete gällande vårt värdegrundsarbete. I trygghetsteamet ingår likabehandlingsansvariga från respektive skolenhet, elevhälsans medarbetare och rektor. Ansvarig för utredning av kränkande behandling är lärare/pedagog eller likabehandlingsansvarig. Då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av personal ansvarar rektor för utredning. I likabehandlingsansvarigas uppdrag ingår att tillsammans med rektor och representant för elevhälsan ansvara för upprättande av plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt utvärdering.

Beskrivning över hur verksamheterna ska agera om någon blir utsatt:

Ärendegång för utredning då barn/elev anser sig kränkt, eller trakasserad av annat barn/elev

1. Personal som får vetskap om att ett barn/elev upplever sig kränkt eller trakasserad av ett annat barn/elev, eller bevittnar kränkning eller trakasserier, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.
3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) och 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567).

4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

Ärendegång för utredning då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av personal

1. Personal som får vetskap om att ett barn eller en elev upplever sig kränkt/diskriminerad eller trakasserad av en personal, eller bevittnar att ett barn/elev blir kränkt/diskriminerat eller trakasserat, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.
3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) eller 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567). Här kan det vara nödvändigt att råda med personalkontoret angående förfaringssättet när en personal anses ha kränkt/diskriminerat eller trakasserat och tillvägagångssättet kan skilja sig beroende på anklagelserna då exempelvis tillfällig avstängning kan vara lämplig.
4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

Beskrivning av hur det förebyggande och främjande arbetet ska gå till och följas upp:

Utifrån diskussioner under exempelvis klass- och elevråd, föräldramöten, arbetslagsträffar, trygghetsteamsträffar samt vår egen utvärdering av föregående läsårs plan, har verksamheten kommit fram till följande främjande och förebyggande insatser för Åsbro skola och fritidshems arbete mot diskriminering och kränkande behandling:

Främjande insatser

Aktivitet: Rastaktiviteter varje vecka, anslag sätts upp i klassrummen
 Ansvar: Rastvärdar

Aktivitet: Arbete med materialet ”Bråka smartare” för årskurs 1 en dag/vecka på ”mellantiden” kl. 13-14. Elever som inte är inskrivna på fritids bjuds in att delta.

Ansvar: Anna-Carin, Johanna

Aktivitet: Pedagogerna tar eleverna ”på bar gärning” när de gör något bra.

Ansvar: Arbetslaget

Aktivitet: Faddersystem där de äldre eleverna deltar i arbetet med att välkomna de yngsta eleverna på skolan, främst i F-klass och årskurs 4.

Ansvar: Mentorerna för F-klass och årskurs 4

Aktivitet: Fritids arbetar kontinuerligt med tema ”relationer” och stormöten.

Ansvar: Fritidspersonal

Aktivitet: På VT, verksamhetsträff, finns en stående punkt för likabehandling där aktuella

ärenden lyfts.
 Ansvar: Anna-Carin

Aktivitet: Klasserna och fritids genomför regelbundet samarbets- och värdegrundsövningar.
 Ansvar: Arbetslaget och fritids

Aktivitet: Lärare/pedagoger tar emot barnen vid klassrummet på morgonen.
 Ansvar: Arbetslaget

Aktivitet: Utifrån behov vuxennärvaro i omklädningsrummet
 Ansvar: Lisa, arbetslaget

Aktivitet: Bästa rasterna för eleverna. Rastvärdar bär väst. Kartläggning av ”otrygga platser”.
 Ansvar: Arbetslaget

Aktivitet: Första skoldagen är det ”fest”.
 Ansvar: Arbetslaget

Förebyggande insatser

Aktivitet: Fotbollsskola och domarutbildning
 Ansvar: Boel, Göran och Victoria

Aktivitet: Om behov finns genomförs samtal innan rasten där eleverna får tala om vad de vill göra. Vuxna kan då vara delaktiga, stötta och följa upp att alla får vara med.
 Ansvar: Arbetslaget

Aktivitet: Tjej- och killgrupper planeras in vid behov.
 Ansvar: Anna-Carin och mentor

Redogörelse av de åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året (gällande kränkande behandling, trakasserier och diskriminering):

Kommungemensamma trivselenkäter genomförs varje termin.
 Kränkningsärenden utreds och följs upp.

Utvärdering av tidigare års insatser (gällande kränkande behandling, trakasserier och diskriminering):

Under läsåret 2020-21 anmäldes totalt 6 kränkningsärenden från olika årskurser på Åsbro skola, de flesta ärenden var verbala eller fysiska och ägde rum på skolgården eller i klassrummet. Samtliga ärenden har avslutats efter första uppföljningen. Elevhälsans medarbetare lyfter att de möter välfungerande verksamheter på rektorsområdets skolor och fritidshem. Miljön upplevs vara mjuk, varm och hjärtlig.

Åsbro skola och fritidshem ser värdet av fortsatta schemalagda rastaktiviteter. Rastaktiviteterna behöver marknadsföras än mer genom ex. anslag i klassrummen. En fotbollsskola samt domarutbildning med genomgång av regler behöver genomföras. Arbetslaget köper in nya västar så alla har en personlig väst i uppdraget som rastvärd. Fadderskapet behöver användas mer aktivt med fokus på F-klass och årskurs 4. Arbetslaget möter upp eleverna vid klassrummet på morgonen samt så finns ett behov av att schemalägga

fler pedagoger vid omklädning i idrottshallen. Idrottsschema planeras med fokus på att undvika möten mellan olika klasser i omklädningsrummet. Stormöten på fritids samt arbete med samarbets- och värdegrundsövningar i klasser och på fritids har varit positivt.

Beskrivning över hur planen presenteras för barn, elever och föräldrar:

Elever och vårdnadshavare har under läsåret getts möjlighet till delaktighet främst vid utvecklingssamtal och i skolinspektionens enkät. ”Plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier och diskriminering” presenteras under början av höstterminen. Mentor ansvarar för presentation för eleverna. Rektor ansvarar för presentation för vårdnadshavare vilket sker genom publicering på lärplattformen InfoMentor.

Undersökning av riskerna för diskriminering

Vilka risker eller hinder finns i verksamheten?

Arbetslaget har utifrån samtal om diskrimineringsgrunderna och analys av läsåret 20-21 kommit fram till att det är angeläget att arbeta med elevernas språkbruk med fokus på etnicitet, sexuell läggning och könsdiskriminering.

Analys av risker och hinder:

Med förebyggande åtgärder i klasserna är syftet att åtgärda risker och hinder för diskriminering.

Vilka hinder och risker ska åtgärdas?

Aktivitet: Arbetslaget arbetar med elevernas språkbruk med fokus på etnicitet, sexuell läggning och könsdiskriminering.

Ansvar: all personal på skolan

Källor:

- Barn- och elevombudet (2021). *6 kapitlet skollagen, vad är kränkande behandling?*
<https://beo.skolinspektionen.se/lagar-regler/6-kapitlet-skollagen/>. Hämtad 2021-01-28.
- Diskrimineringsombudsmannen (2021). *Utbildningsanordnarens åtgärder vid trakasserier och sexuella trakasserier*. <http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>. Hämtad 2021-01-28.
- Diskrimineringsombudsmannen (2021b). *Diskriminering inom utbildningsområdet*.
<http://www.do.se/om-diskriminering/diskrimineringsforbud-inom-olika-omraden/diskriminering-inom-utbildningsområdet/>. Hämtad 2021-01-28.
- SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- SKL & Friskolornas riksförbund (2018). *Stödmaterial för klagomålshantering*. Stockholm: SKL.
- Skolverket (2021). *Nya regler om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen*.
<http://www.do.se/framja-och-atgarda/atgarder-vid-trakasserier-inom-utbildningsområdet/>. Hämtad 2021-01-28.
- STF 2008:567 *Diskrimineringslag*. Stockholm: Kulturdepartementet.